

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 326/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. septembra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, Nezábudková 22, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uzneseniami Okresného súdu Bratislava II č. k. 39 Er 5131/2017-40 z 20. novembra 2017 a č. k. 39 Er 5131/2017-47 z 13. apríla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júna 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 39 Er 5131/2017-40 z 20. novembra 2017 vydaným vyšším súdnym úradníkom

(ďalej len „napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) a uznesením č. k. 39 Er 5131/2017-47 z 13. apríla 2018 vydaným sudcom (ďalej len „napadnuté uznesenie sudcu“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že na okresnom súde je pod sp. zn. 39 Er 51351/2017 vedené exekučné konanie oprávneného proti sťažovateľke v procesnom postavení povinnej. Sťažovateľka v exekučnom konaní doručila okresnému súdu námietky proti exekúcii. Okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka rozhodol napadnutým uznesením tak, že námietky proti exekúcii zamietol. Sťažovateľka proti uvedenému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podala sťažnosť, o ktorej rozhodol sudca napadnutým uznesením tak, že jej sťažnosť zamietol. Sťažovateľka sa preto so svojou sťažnosťou obracia na ústavný súd a tvrdí, že napadnuté uznesenia porušujú jej označené práva.

3. Sťažovateľka v podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie uvádza: „v mojich námietkach som uviedla, že oprávnený sa na mňa v žiadnej forme v predmetnej veci neobrátil, ale dňa 27.03.2017 vyhotovil u súdneho exekútora Zápisnicu o vymoženie pohľadávky. Mala som za to, že celková výška pohľadávky vo výške 511,83 Eur je neprimeraná, značne nadsadená a riadne nezdôvodnená. Dala som taktiež súdu do pozornosti, že som účastníkom iného exekučného konania, ktoré je realizované cestou Sociálnej poisťovne. V zmysle uvedených skutočností ja ako povinná nemám z čoho túto finančnú povinnosť zaplatiť, pričom som zdôraznila, že som osoba nemajetná, nemám žiaden majetok, žiadnu nehnuteľnosť, a ani žiadnu cennú vec. Som starobná dôchodkyňa s poškodeným zdravím s čím sú spojené nemalé finančné výdavky. Oprávnený dňa 16.11.2017 súdu doručil vyjadrenie k mojim námietkam, pričom sa nestotožnil s mojimi tvrdeniami, ktoré som v nich uviedla. Porušovateľ rozhodol o podaných námietkach tak, že námietky povinného proti exekúcii zamietol, pričom toto svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v danom prípade nie je preukázaný a ani dostatočne odôvodnený dôvod na podanie námietok. Proti tomuto rozhodnutiu som včas podala opravný prostriedok a to sťažnosť zo dňa 28.11.2017, nakoľko som sa nestotožnila s názorom porušovateľa. Sťažnosť som odôvodnila tým, že zamietnutie mojich námietok je nedôvodné, nakoľko nebol riadne zistený

skutkový stav pre takéto rozhodnutie. Ďalej súd si nedôvodné prisvojil tvrdenia oprávneného uvedené v bode 5. predmetného rozhodnutia, ktoré mi na vyjadrenie nebolo vôbec doručené. Nemala som možnosť sa s týmto vyjadrením oprávneného oboznámiť. Taktiež som poukázala na skutočnosť, že Okresný súd Bratislava II uznesením sp. zn.: 50C/207/2014-37 zo dňa 20.05.2016 konanie zastavil, uvedené som pripojila k sťažnosti v prílohe. Tým bolo preukázané, že oprávnený vzal celý svoj žalobný návrh späť. Tvrdenie oprávneného, že mu bol súdom priznaný nárok na sumu na exekúciu je taktiež nepravdivé, nakoľko príslušné rozhodcovské konanie bolo zastavené. Záverom som súdu v prílohe pripojila aj dôkaz, ktorým preukazuje, že aj prípadná exekúcia by bola v danom prípade nevykonateľná. Vzhľadom na uvedené som žiadala o zmenu predmetného rozhodnutia porušovateľa tak, že námietkam povinného sa vyhovuje. Porušovateľ moju sťažnosť proti uzneseniu zo dňa 20.11.2017, č. k. 39Er/5131/2017-40 zamietol rozhodnutím zo dňa 13.04.2018, sp. zn.: 39Er/5131/2017-47, nakoľko porušovateľ nemohol podľa jeho právneho názoru považovať dôvody povinnej uvádzané v jej podaní za relevantné vo vzťahu k účelu a podstate inštitútu námietok v exekučnom konaní.

Vzhľadom na vyššie uvedené mám za to, že porušovateľ postupoval v rozpore so zákonom tak pri rozhodnutí o námietkach povinného ako aj v následnom rozhodovaní o podanej sťažnosti proti uvedenému rozhodnutiu. Námietky, ktoré som ako povinná podala voči exekúcii sú právne relevantné a v celom rozsahu dôvodné. Nestotožňujem sa s právnym názorom porušovateľa, pričom poukazujem na bod č. 12. rozhodnutia porušovateľa zo dňa 13.04.2018, kde potvrdzuje moje tvrdenie o mojej nemajetnosti, ktorá odôvodňuje nevykonateľnosť prípadnej exekúcie, na čo som poukazovala už v podaných námietkach proti exekúcii a taktiež opakovane v sťažnosti proti rozhodnutiu porušovateľa o zamietnutí námietok povinného. Dovolím si poukázať na porušenie ústavného práva na spravodlivé konanie, keď v sťažnosti zo dňa 28.11.2017 som uviedla, že mi nebolo doručené vyjadrenie sa oprávneného k námietkam proti exekúcii, čím došlo podľa môjho názoru k procesnej chybe odôvodňujúcej nezákonnosť príslušného rozhodnutia porušovateľa. Porušovateľ sa v rozhodnutí zo dňa 13.04.2018 riadne a v dostatočnom rozsahu nevysporiadal so skutočnosťami uvedenými v sťažnosti. Bolo mi preukázateľne odopreté právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnosťami tvrdným oprávneným.“

4. Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutiami Okresného súdu Bratislava II. zo dňa 20.11.2017 a zo dňa 13.04.2018 porušené bolo.

2. Postupom Okresného súdu Bratislava II. bolo porušené základné právo sťažovateľa, podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Postupom Okresného súdu Bratislava II. bolo porušené základné práva sťažovateľa, podľa čl. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

4. Rozhodnutie Okresného súdu Bratislava II. sp. zn.: 39Er/5131/2017-40 zo dňa 20.11.2017 a rozhodnutie sp. zn.: 39Er/5131/2017-47 zo dňa 13.04.2018 sa zrušuje v celom rozsahu a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava II. na nové rozhodnutie.

5. Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadostučinenie podľa úvahy Ústavného súdu Slovenskej republiky.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

7. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

9. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

10. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

11. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať označené napadnuté uznesenie okresného súdu, keďže ho už meritórne preskúmal na základe sťažnosti okresný súd, ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť sťažovateľke ochranu jej právam.

12. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu vyššieho súdneho úradníka odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05, IV. ÚS 155/2010, III. ÚS 311/2014).

13. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie sudcu, podstatou námietok v tejto časti je tvrdenie sťažovateľky o porušení jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny napadnutým uznesením z dôvodu, že podľa jej názoru jej bolo preukázateľne odopreté právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam tvrdným oprávneným a v rozhodnutí sa súd riadne a v dostatočnom rozsahu nevysporiadal so skutočnosťami uvedenými v sťažnosti.

14. O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, II. ÚS 172/2011, I. ÚS 143/2014).

15. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

16. Uvedené východiská bol povinný dodržiavať v konaní a pri rozhodovaní o namietanej veci aj okresný súd, a preto bolo úlohou ústavného súdu v rámci predbežného

prerokovania sťažnosti aspoň rámcovo posúdiť, či ich skutočne rešpektoval, a to minimálne v takej miere, ktorá je z ústavného hľadiska akceptovateľná a udržateľná, a na tomto základe formulovať záver, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

17. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na relevantné časti odôvodnenia namietaného uznesenia sudcu z 13. apríla 2018 zamietajúcom sťažnosť sťažovateľky, v ktorom sa uvádza:

„Námietky sú v exekučnom konaní procesným prostriedkom obrany povinného proti neprípustnej exekúcii, ktorých účelom je zastavenie exekúcie alebo upustenie od vykonania exekúcie z dôvodov taxatívne ustanovených v zákone. Je teda zrejmé, že námietky nemožno považovať za opravný prostriedok, ktorým by sa napádalo rozhodnutie štátneho orgánu (exekučný titul), na čo v napadnutom uznesení poukázal aj súdny úradník. Námietky, ako procesný prostriedok, smerujú proti samotnej exekúcii, nie proti exekučnému titulu, proti upovedomeniu o začatí exekúcie či prípadne povereniu na vykonanie exekúcie. Predmetom námietok môžu byť skutočnosti procesného i hmotného práva, pričom ich spoločným znakom je, že tieto skutočnosti nastali až po vzniku exekučného titulu. Ak by jestvovali pred vznikom exekučného titulu, zásadne ich nemožno uplatniť, pretože ich relevancia sa skončila vydaním vykonateľného rozhodnutia, ktoré sa stalo podkladom na exekúciu. Nakoľko povinná vo svojich námietkach uvádzala len skutočnosti, ktoré mala namietat' v zákonnej lehote na podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu, ktoré je exekučným titulom v tomto konaní, súd jej námietky proti exekúcii zamietol. Pre riadne zistenie skutkového stavu, si súdny úradník vyžiadal vyjadrenie oprávneného k námietkam povinnej. Súd v tejto súvislosti nemá za to, že by bol povinný takéto vyjadrenie doručiť povinnému na vyjadrenie, pokiaľ má z doposiaľ zistených skutočností za dostatočne preukázaný skutkový stav nevyhnutný na vydanie rozhodnutia. Takýto postup súdu nevyplýva ani zo žiadnych ustanovení Exekučného poriadku. Povinná vo svojej sťažnosti ďalej poukazuje na ďalšie rozhodnutia tunajšieho súdu, vydaných v iných, samostatných konaniach, z ktorých niektoré stránky pripojila k svojmu podaniu ako listinné dôkazy. Súd po preštudovaní tejto dokumentácie konštatuje, že predmetné rozhodnutia nijakým spôsobom nesúvisia s predmetnou exekúciou a nemajú ani súvis s pohľadávkou oprávneného, ktorá je v predmetnej exekúcii vymáhaná.

11. Na základe uvedeného, súd nemôže považovať dôvody povinnej uvádzané v jej podaní za relevantné vo vzťahu k účelu a podstate inštitútu námietok v exekučnom konaní. Základným procesným predpokladom oprávňujúcim na podanie návrhu na vykonanie exekúcie je vykonateľné rozhodnutie, súd preto v prvom rade skúma, či rozhodnutie, ktoré má byť exekučným titulom, je vykonateľné, teda či má vlastnosť, ktorá mu umožňuje tvoriť podklad pre exekúciu. Aby rozhodnutie nadobudlo vykonateľnosť, musí spĺňať tak materiálne náležitosti, ako aj náležitosti formálne. V danej veci súd zistil, že Rozsudok Okresného súdu Bratislava 11, č.k. 7C/371/2015-72, zo dňa 03.02.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30.03.2016 a vykonateľnosť dňa 15.04.2016, je riadnym exekučným titulom po stránke materiálnej aj formálnej.

12. Povinná vo svojich námietkach zo dňa 15.08.2017 uvádza, že je osobou bezmajetnou. V tejto súvislosti si súd dovoľuje poznamenať, že oprávnený aj povinný, ako účastníci konania, sú v ktoromkoľvek štádiu konania oprávnený kedykoľvek podávať návrhy súvisiace s ďalším pokračovaním exekúcie v prípade, ak by sa predmetná exekúcia javila ako neúčelná, nehospodárna a pohľadávka oprávneného ako nevymožiteľná.“

18. Ústavný súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že sťažovateľka sa domáhala preskúmania uznesenia sudcu s poukazom na skutočnosti, ktoré ňou mali byť namietané v pôvodnom konaní, v ktorom bol vydaný exekučný titul. Okresný súd konštatoval, že sťažovateľka mala uvedené skutočnosti namietat v zákonnej lehote na podanie odvolania proti rozhodnutiu súdu, ktoré je exekučným titulom vo vykonávacom konaní. Predmetom námietok môžu byť také skutočnosti, ktoré nastali až po vzniku exekučného titulu. V súvislosti s jej tvrdením, že jej nebolo doručené vyjadrenie oprávneného k námietkam proti exekúcii, čím došlo k procesnej chybe odôvodňujúcej nezákonnosť rozhodnutia, ústavný súd poukazuje aj na časť odôvodnenia namietaného uznesenia sudcu, ktorý uviedol: „Pre riadne zistenie skutkového stavu, si súdny úradník vyžiadal vyjadrenie oprávneného k námietkam povinnej. Súd v tejto súvislosti nemá za to, že by bol povinný takéto vyjadrenie doručiť povinnému na vyjadrenie, pokiaľ má z doposiaľ zistených skutočností za dostatočne preukázaný skutkový stav nevyhnutný na vydanie rozhodnutia. Takýto postup súdu nevyplýva ani zo žiadnych ustanovení Exekučného poriadku.“ Okresný súd v citovanej časti napadnutého uznesenia sudcu sťažovateľke zdôvodnil svoj procesný postup a zároveň

sťažovateľke naznačil, aké právne prostriedky na ochranu svojich práv môže využiť, ak by sa prebiehajúca exekúcia javila ako neúčelná, nehospodárna a pohľadávka oprávneného ako nevyžiteľná. Ústavný súd, vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia sudcu, konštatuje, že okresný súd reagoval na všetky relevantné námietky vznesené sťažovateľkou a rešpektujúc zákonné limity rozsahu prieskumu vo vykonávacom konaní dospel k ústavne konformnému záveru o nedôvodnosti jej námietok proti prebiehajúcej exekúcii.

19. Ústavný súd sa z obsahu napadnutého uznesenia okresného súdu presvedčil, že okresný súd sa námietkami sťažovateľky zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľka v tomto konaní dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia sudcu, ktoré sú dostatočne odôvodnené.

20. V napadnutom uznesení sudcu okresný súd zohľadnil všetky jeho zákonné náležitosti a tieto pri jeho tvorbe aj prakticky aplikoval, preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

21. Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2018